

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LIII. Corollaria nonnulla ex præcedentibus deducuntur, & nonnulla errata
Iosephi Mozzagrugni corrigu[n]tur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

tutum ab eodem Iulio II Pontifice anno 1512. concessum est dictæ congregationi.

37. S. Agnelli Maioris in ciuitate Neapoli, quod eidem congregationi concessit Leo X. anno 1519. falsum autem omnino, quod de hoc monasterio scribit Mozzagrugnus lib. 7. istud esse monasteriũ à S. Gaudioso Bitinensi Neapoli edificatũ, adhuc magis falsum, quod S. Agnellus eius monasterij Abbas fuerit, anno 1076 defunctus, vide quæ diximus lib. 1. cap. 57. num. 4.

38. S. Antonij de Vienna Patauij, antea membrum S. Antonij Venetiarum, sed postea separatũ, & in Prioratum erectũ à Pio IV. anno salutis nostræ 1563.

39. S. Celsi Mediolani, vnitum dictæ congregationi à Paulo III. anno 1548. cum antea esset Ecclesia Ordinis S. Benedicti, vt ex lib. taxarum Apostolicarum apparet.

40. S. Mariæ de Capellis Neapolis, antea Ordinis D. Benedicti, ex eodem lib. taxarum. vniuit Paulus III. anno 1549.

41. S. Sophiæ Bencuenti, Ordinis antea D. Benedicti, ex eodem lib. taxarum concessit Clemens VIII. anno 1597.

42. S. Agnetis extra urbem via Nomentana. Hanc Ecclesiam Sixtus IV. monasterio S. Petri ad Vincula vniuit, sed Innocentius VIII. 1489. erexit in Abbatiam.

43. Sancti Spiritus in oppido Centi in dicecesi Ferrariensi nuper sub titulo Abbatie erectũ, concedente Paulo V. anno 1609.

VI. **H**anc congregationem complures Romani Pontifices illius virtute, ac moribus Religiosissimis ita promerentibus multis priuilegijs, ipsidemque præcipuis decorauerunt, & munierunt, quæ apud Ioannem Baptistam Signium & Iosephum Mozzagrugnum, ac etiam Basilium nostrum Sirenium in Compilatione Indulgentiarum regularium legi possunt, inter quæ extant tria priuilegia, primũ Calisti III. datum 16. Calend. Iulij 1456. secundum Sixti IV. datum 15. Calend. Iulij 1471. tertium Iulij II. datum 4. Nonas Aprilis anno 1512. quibus iisdem canonicis dictæ congregationis veri, & legitimi canonici Regulares Ordinis Sancti Augustini decernuntur, & declarantur, & pro talibus ab omnibus, & singulis haberi, & teneri iubentur, quorum priuilegiarum concedendorum causa exprimitur in dictis priuilegijs, quod à nonnullis an illi veri essent canonici Regulares dicti Ordinis, in dubium reuocabatur, & præsertim à quibusdam Religiosis certi Ordinis mendicantiũ qui in processibus Florentiæ illos præcedere volebant, vbi talis declaratio ad lites tollendas fuit necessaria, vt idem Mozzagrugnus lib. 2. fol. 48. & lib. 4. fol. 2. scribit, & ante illum Signius lib. 1. cap. 3. fol. 116. vbi dicit, illos, cũ quibus lites orta est Florentiæ, fuisse Fratres Prædicatorum S. Mariæ Nouellæ. Quæ vero causæ de hac re du-

bitandi existerent, Ticinensis noster dux fuisse suspicatur, alteram quod contra consuetudinem ceterorum canonicorum voluerit vocari Fratres, cum alij vocarentur Domini, alteram, quod super velle lines retinuerint hastam, alteram, quod re laneũ, quas rationes rejciunt Signius, & Mozzagrugnus. Verũ siue istæ fuerint veræ causæ, illius dubij, siue alix, hoc satis reuocatum in dubiũ an illi veri essent canonici, & ad illud tollendum declaratione Sedis Apostolicæ opus habuisse.

CAPVT QVINQVAGESIMVM TERTIVM.

Corollaria quædam ex præcedentibus deducuntur per quæ nulla errata in opere Iosephi Mozzagrugni corriguntur.

EX dictis in duobus capitulis immediate præcedentibus, quæ fideliter ex libro Ioannis Baptistæ Signij & Iosephi Mozzagrugni præsertim recitata, colligitur primò falsum esse nec omnino ferendum, quod idem Mozzagrugnus in officium totius canonici ordinis non leuem scribit, hanc congregationem à Gregorio XII. institutam, ad reformandum, & reparandum in ea ordinem canonicum in vniuersum, qui ordo ita in vniuersum erat lapsus, vt quando Gregorius XII. meditantus est instituire illam congregationem, omnes canonici Regulares viuerent singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis Regularũ B. Augustini ipsi tractu processus alieni, vt vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium (formalibus illius verbis vtor.) & Greg. XII. vultisse, canonicum ordinem, & monasticam reformare, ad tollendum schisma quod Ecclesiã exagitabat: quin imò scilicet canonicorum dictæ congregationis intra habitum Pontificalem deferre consueuisse, quæ postea scribit lib. 5. fol. 11. pag. 1. & fol. 12. & 13. 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.

Nam vt omittamus voluntariæ, & diuinito dicere hunc autorem, Gregorium XII. vultisse ordinem canonicum reformare, quod illo verum esse possit, nullo testimonio subnixus affirmari, nullus eorum, qui illius vitam scripserunt, hanc voti meminit, & adhuc magis voluntarium, & quoscunq; Regulares, excepto solis electi, ad Pontificatũ assumptos omnia profusa Regulariũ indumeta dimittere, maxime quod scilicet

Gregorium ipsius canonicis dictæ congregationis à Gregorio XII. præscriptum, ante illos nulli alij Regularibus forebant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in vniuersum cum Saluatorientis monasterio subum mutauerunt: vnde vero consuetudinem non est, Gregorium detulisse illud Regularibus, tanquam habitum Religiosum, qui præsertim habitus Religiosus, hæc inquam, vniuersa facimus. Primò quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituire coepit, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, vt omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, vt indigam videtur consuetudine, cum essent in vniuersum, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria habitantia, & scilicet viuientia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regulares obseruantia viget, præter congregationes amplissimas illis etiam temporibus, & rebus sanctæ Crucis Colimbricensis, sancti Ruffi, sancti Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesimensis, & Nulensis in Belgio, quarum dux posteriorum nuper reformata, tunc temporis magna famam inde florabant. At iniquè, de canonicis Regularibus loquitur, non de Gallijs, Hispanijs, Belgijs, quod quoniam verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum lapsus*, & illa, *omnes canonici viuebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis, &c.* vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium si de solis Italicis agebatur, sed de omni solis Italicis locutum, falsò quod tempore institutionis dictæ congregationis, quod durans 1408. nullos canonicos conuenerat in canonijs, & regulariter vixisse viuente, etiam canonici S. Petri in celo aureo S. Augustini, S. Augustini Nicolai, ad quorum Abbatem, & Præses literæ Bonificij Noni pro congregatione Capituli Provinciali data sunt an. 1400. vultisse Frigidianarj nuper reformati, ac etiam Veronensis S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos literæ Gregorij XII. anno 1408. sunt directæ. Vincbant Bononiensis, sancti Iohannis in Monte, & Victoris in Colle sancti vniuersum, Mortariensis cum multis ceteris dictæ congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathe, S. Saluatoris Benicenses, Bononienses item Montis Rulli, Vercellenses S. Andree, & S. Bartholomæi, quæ omnes longè post dictam congregat. institutionem conuentualiter vixisse, partim supra mentionem est, partim libro sequenti ostendemus, & ostendit, & hominem sensatum has leuitates esse.

Et cetero falsum esse eandem congregationem à Gregorio XII. institutam ad reformandum ordinem canonicum in vniuersum. Primò, quia ex litera Greg. XII. & ex serie narratorum apparet, illam ipsam congregationem, ante illos nulli alij Regularibus forebant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in vniuersum cum Saluatorientis monasterio subum mutauerunt: vnde vero consuetudinem non est, Gregorium detulisse illud Regularibus, tanquam habitum Religiosum, qui præsertim habitus Religiosus, hæc inquam, vniuersa facimus. Primò quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituire coepit, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, vt omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, vt indigam videtur consuetudine, cum essent in vniuersum, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria habitantia, & scilicet viuientia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regulares obseruantia viget, præter congregationes amplissimas illis etiam temporibus, & rebus sanctæ Crucis Colimbricensis, sancti Ruffi, sancti Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesimensis, & Nulensis in Belgio, quarum dux posteriorum nuper reformata, tunc temporis magna famam inde florabant. At iniquè, de canonicis Regularibus loquitur, non de Gallijs, Hispanijs, Belgijs, quod quoniam verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum lapsus*, & illa, *omnes canonici viuebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, à rebus semitis, &c.* vix agnoscerentur veltij canonicorum Regularium si de solis Italicis agebatur, sed de omni solis Italicis locutum, falsò quod tempore institutionis dictæ congregationis, quod durans 1408. nullos canonicos conuenerat in canonijs, & regulariter vixisse viuente, etiam canonici S. Petri in celo aureo S. Augustini, S. Augustini Nicolai, ad quorum Abbatem, & Præses literæ Bonificij Noni pro congregatione Capituli Provinciali data sunt an. 1400. vultisse Frigidianarj nuper reformati, ac etiam Veronensis S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos literæ Gregorij XII. anno 1408. sunt directæ. Vincbant Bononiensis, sancti Iohannis in Monte, & Victoris in Colle sancti vniuersum, Mortariensis cum multis ceteris dictæ congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathe, S. Saluatoris Benicenses, Bononienses item Montis Rulli, Vercellenses S. Andree, & S. Bartholomæi, quæ omnes longè post dictam congregat. institutionem conuentualiter vixisse, partim supra mentionem est, partim libro sequenti ostendemus, & ostendit, & hominem sensatum has leuitates esse.

episcopum ipsi canonicis dicitur congregationis a Gregorio XII. prescriptum, ante illos nulli alij Regulares ferebant, sed nec ipsi diutius illud tulerunt, quod in unione cum Saluatoriensis monasterio in alium mutauerunt: vide vero consuetudinem non esse, Gregorium detulisse illud Regulari, tanquam habitu Religiosum, qui non solum erat habitus Religiosus hęc inquam, verum etiam habitus Religiosus hęc inquam, ut nota faciamus. Primò quod ait, quando Gregorius XII. illam congregationem instituit, totum ordinem canonicum in vniuersum lapsum fuisse, & ita lapsum, ut omnes canonici Regulares viuerent singulariter &c. tam falsum est, ut indigeat non videtur consuetudine, cum efficitur in Hispanijs, Gallijs, Anglia, Germania, Polonia, innumera canonicorum monasteria sub canonice disciplina viuientia, de quibus supra dictum fuit, in quorum plerisque in hodiernum usque diem regularis obseruantia viget, præter congregationes amplissimas illis etiam temporibus floescentes sanctę Crucis Colimbricensis, sancti Ruffi, sancti Victoris, sancti Laurentij in Gallijs, sancti Nicolai de Arosia, Windesheimensis, & Nullesensis in Belgio, quarum due posteriorum nuper reformatę, tunc temporis magna sanctitatis laude florebat. At inquit, de canonicis Italics loquimur, non de Gallis, Hispanis, Belgis, quod sonant verba illa: *Ordo canonicus in vniuersum erat lapsus, & cetera, omnes canonici viuebant singulariter in canonijs particularibus, non conuentualibus, et sic tenuit, &c. ut vix ignoscerentur vestigia conuentualium Regularium si de solis Italics agebatur, &c.* vt deus de solis Italics locutum, falso in temporis illationis dicitur congregationis, quod fuit anno 1408. nullos canonicos conuentualiter in canonijs, & regulariter vixisse viuiebant cum canonici S. Petri in celo aureo S. Angliam, S. Augustini, Nicolai, ad quorum Abbatem, & Priores literę Bonifacij Noai pro capitulo Capitulo Provinciali data sunt an. 1400. Viuebant Fregoriani nuper reformati, ac etiam Venerunt S. Leonardi, & Caloretani apud Mediolanum, ad quos literę Gregorij XII. anno 1407. & 1408. sunt directę. Viuebant Bononiensis S. Augustini in Monte, & Victoris in Colle sancti venorum, Mortarienses cum multis membris dicitur congregat. de quibus dictum est supra cap. 46. Cremonenses S. Agathe, S. Saluatoris Benetantes, Bononienses item Montis Belli, Veroneses S. Andree, & S. Bartholomęi, quos omnes longe post dictam congregat. institutam conuentualiter vixisse, partim supra monstratum est, partim libro sequenti ostendimus, et mirum sit, hominem sensatum has leuitates esse.

Secundò falsum esse eandem congregationem a Gregorio XII. institutam ad reformandum ordinem canonicum in vniuersum. Primò, quia ex literis Greg. XII. & ex serie narratorum apparet,

illam cremitarum in canonicis mutationem a Gregorio factam non animo nouam congregationem fundandi, sed vt saluti bonorum illorum virorum confuleret, & salua manente professione regulari D. Aug. illos ab omnimoda subiectione Prioris Generalis, & ceterorum officialium ordinis eremitarum eximeret. & verba Pontificis clara, & aperta sunt, nec opus est Soli nebulas offundere. Secundò, quia cum Pontifices aliquem ordinem reformare intendunt, personis in disciplina regulari illius ordinis apprimè instructis, & versatis vtuntur, non autem illis, quę potius instructione, & reformatione ipsę indigeant. tales autē erant illi eremita, qui licet optimi essent religiosi, tamen canonicę institutionis profus ignari erant, & ita ignari, vt opus haberent ipsi ab alijs leges accipere, & erudiri. Quam ob causam præfecti sunt tres Cardinales, qui eis viuendi leges præscriberent. Tertiò, quia constitutiones a predictis Cardinalibus illis præscriptę non pro noua congregatione erigenda, sed pro solo illo monasterio traditę fuerant, vt patet ex forma ipsarum constitutionum, & vel ipse autor vltro fateatur lib. 5. fol. 29. pag. 2. & fol. 55. pag. 1. Quarto, quia Gregorius videns eodem eremitas licentanos in canonicos nuper transformatos esse monasterio per vim Magistratus Senensis turbatos, vt illorum saluti confuleret, nouis literis datis facultatem fecit ad prius institutum eremiticum reuertendi, cuius vigore sex ex illis ad vitam eremiticam redierunt, quod omnino non fecisset, si mens illius fuisset, nouam congreg. instituire ad ordinem canonicum in vniuersum reformandum. Quintò, quia cum quatuor ex illis in habitu canonicali nuper assumpto manentes sine certis sedibus vagarentur, cum que tot essent monasteria canonicorum regularium, ad quę reformanda illos mittere potuisset, ac debuisset, si eo fine illos Canonicos instituisset, ad nullum tamen legitur misisse. Sextò quia ipsi canonici de factò nullum collegium antiquorum canonicorum reformauerunt, quinto ipsi potius dici possunt Eremitę in canonicos reformati, nam quod primi canonici dicitur congregationis essent eremita in canonicos reformati patet, quia primum illorum monasterium fuit Sancti Saluatoris de liceto, siue de Sylua lacus, & Religiosi dicti monasterij erant Eremitę. Secundum fuit S. Ambrosij, & huius pariter omnes erant eremita. Et licet Gregorius XII. ne illa institutio funditus periret, concessisset, vt decem personas religiosas aliorum ordinum ad eos transire volentes recipere possent, nullum tamen regularem canonicum legitur ad illos transiuisse. Quod autem nullum collegium canonicorum regularium ipsi reformauerint, patet, quia licet quedam monasteria, quę canonicorum prius fuerant, illi obtinuerint, tamen tempore vnionis illa iam canonicis omnino

ERTIVM.
ntis nollet dunt
ontra consuetudinem
voluerint vocari Fra
Domini, alteram, quod
nastam, seu capite
tium Signis, & Me
Fuerit verę cano
reuocatum in dicit
& ad illud tollendum
licet opas habuisse.
NQVAGE.
ERTIVM.
a ex preceden
atur per qua
in opere Ioseph
m corriguntur.
is in duobus capit
dicit præcedentia
delicta ex libro Iose
ptiliz Signij, & Ioseph
agruenij peccatorum
colligitur primo fal
licet nec omnino Iose
zagruenij in offensa
on leum ferunt, hęc
orio XII. institutum, ad
ndum in ea ordine co
qui ordo ita in vniuersi
regorij XII. tradita
regationem, omnino
nt singulariter in cano
conuentualibus, & tunc
ssius ipsi traditę præ
rentur vestigia cono
malibus illis verbis
canonicum ordinem,
ad tollendum habitum
t: quin immo sepelire
gregationis intra labe
re consuevit. quę p
pag. 1. & fol. 12. & 13.
& 33. & 37. & 49. & illud
& fol. 36. & alibi.
oluntarię, & diuinito
riorum XI. reuocare
mare, quod esse ven
ntio subiecta ostendit
vitam scripturę, hęc
magis voluntariam, &
d solubet, eandem con
re intra habitum Pri
ario consistet, monach
s, exceptis filijs clerici
omnia præfata Regula
maximè quod Ioseph

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

destruta erant, præter vnum monasteriũ Saluatoriense Bononiæ, in quo erat vnicus Ghislerius, qui licet illos admiserit, neque illorum reformationem, neque habitum, nec viuendi modum suscepit, & alterum S. Augustini Nicoliz, quod alijs de causis illis fuit vnum.

III. Nec obstat, quod obijcitur, reformationes non appendi muris, & officinis, sed personis monasteriorum. nam id verum est, quando reformantur collegia, non autem quando reformantur monasteria collegijs iam destituta, tunc enim licet subiectum reformationis non sint parietes, & officina, sed personæ, tamen non sunt personæ quæ in monasterijs antea fuerant, & desierunt, sed personæ, quæ subintrant secum ferentes ipsam reformationem. nam & nostri Lateranensis multa monasteria monachorum reformasse leguntur in literis Apost. & non ob hoc dicuntur reformasse ordinem monasticum, quia ibi iam nulli crant monachi, sed quia secum detulerunt reformationem ipsorum canonicorum Lateranensium.

Nec obstant secundò verba illa priuilegij Gregoriani: *excitat nostra mentis arcanum specialis, & affectuosa dilectio, qua domum Prioratus S. Saluatoris &c.* Quæ autor de voto factò à Gregorio XII. institutiendi prædictam congregationem, ad reformandum ordinem canonicum commentatur. nam ista verba non sunt tanti ponderis, vt non possint alio modo absque nota temeritatis, & impietatis, & falsificationis literarũ Apostolicarum legitime interpretari nam in literis Apostolicis mentis arcanum non significat votũ, sed mentem Pontificis, quæ est arcanum, siue consiliũ, siue cogitationem, siue prouidentiam, siue sollicitudinem, siue animũ Pontificis, quæ omnia sunt arcanum non solum in Pontifice, sed in quolibet homine, & literalis horum verborum intelligẽtia hæc est: Affectuosa dilectio, qua domum S. Saluatoris, & personas in ea degentes prosequimur, excitat nostram mentem arcanam, siue nostram cogitationem, nostrum animum arcanũ, per constructionem, quam Logici vocant intrasituum, vt circa illorum statum attentè cogitemus, & illorum curam prouidè geramus, & lætæcenta in literis Romanorum Pontificum sunt exempli similia verba per se ferentia, vt videri potest in Constitutione sextæ Alexandri VI. & Constitutione tertis, & decimæ septimæ Leonis XI. & alibi. Præter quod clausula illa proœmiales, & narratiuæ in literis Apostolicis ponuntur à Secretarijs Apostolicis ad libitum.

Multo minus etiam obstant verba illa: *Motu proprio, & ex certa scientia.* In quibus autor vim facit, quia non semper indicant, nõ præcessisse supplicationem Pontifici porrectam pro obtinendis, quæ in motibus proprijs conceduntur, sed ponuntur, ne iure subreptionis, vel obreptionis villo tempore notari possint, quod, ne longius

vagemur, patet ex eodem autore lib. 9. fol. 54. in principio, vbi refert supplicationem Martinũ V. sub hac forma à suis porrectam: *Dignetur sanctitas vestra præfata omnia, & singula prædicta ex certa scientia, & motu proprio habere rata, & firma, & in validare, suppleudo omnem defectum &c.*

Secundò principaliter inferitur, verum non esse, quod idem autor lib. 8. fol. 51. pag. 1. dicit, nullibi legi, quod Gregorius XII. dederit canonicis dictæ congregationis scapulare grisei coloris, cum hoc dicat ipse lib. 5. fol. 14. pag. 1. & fol. 53. pag. 1. & hoc expresse caueatur in Constitutionibus editis ab ipsis Cardinalibus à Gregorio deputatis cap. u. quod nimirum scapularia inter de panno capparum, quas cappas iubebantur ferre coloris grisei mordentis, ad infilar capparum Conuerforum Carthusianorum.

Tertiò inferitur, perperam dixisse eundem autorem, impiè errare eos, qui dicunt, vperabilem Patrem Stephanum compulsum ad illam mutationem habitus ex altercatione cum suo Generali, vt ab illius obediẽtia tandè eximeretur, quod scribit lib. 9. fol. 55. pag. 1. in fine, & lib. 8. fol. 18. pag. 1. quia esto ille habitus mutationem nõ intendere, tamen quod ad eandem mutationem compulsum fuerit ex eiusmodi altercatione, apparet ex tota narratione eiusdem auctoris lib. 9. in initio vsque ad fol. 14. vt si nota hæc sufficiant, præmissa sufficiant autorem.

Quartò inferitur, iniuriam esse querelam eiusdem auctoris lib. 8. fol. 26. pag. 1. fol. 38. pag. 1. aduersus Syluestrum Maurulicem, & Bullianum Srenium quod dixerint, hanc congregationem primitus institutam in agro Senensi, & in monasterio Illicetano, cum sint apertissima verba Gregorij XII. domum de Sylua lacus ordinis creaturam in Prioratum canonicorum regulariũ erigens, idque præ se ferant omnia dicti Pontificis priuilegia, quibus hæc congregatio erigitur, instituitur, & firmatur, & ante quæ priuilegia nulla profus dicitur congregationis mentio haberi.

Quintò inferitur falsum esse, quod idem autor ait lib. 8. fol. 37. pag. 1. nunquam dictum esse de hac congregatione, quod sit nouella plantatio. Quid enim significant verba illa Gregorij XII. in primo priuilegio? *Vnde domum S. Saluatoris de Sylua lacus in Trivrisatum conuentum ualium auctoritate Apostolica erigimus, volentes, & eadem auctoritate statuente, quod ipsi fratres in eadem domo residentes, eorumque successores, qui erunt pro tempore, canonice regulares, & secundum regularia instituta demerere vitam, & fratres S. Saluatoris non operari debeant, & illi priuilegio octauo fragrantio Sacra Religio, quæ apud dilectos filios Priorem, & canonicos Prioratus S. Saluatoris de Sylua lacus &c. a nobis saluam præcipi institutionis iuris, & infra, quæ a nobis regulariter habitus, & ordinis suscipere primordia.*

Sextò inferitur, abique rationabili causa eundem auctorem lib. 8. fol. 7. pag. 1. & alibi non semel dicitur, Lateranensibus competere esse canonice ex natura, siue antea Saluatoriensi bus ex priuilegio: *Unde ex eo inquit hanc tam arguam distinctionem naturæ, & priuilegij conueniunt, quam non inueniuntur nec D. Thomas, nec Scotus, nec alij hinc inde tractantes eximij Doctores.* Nam respondetur, hanc distinctionem in primis reperiri apud ipsum auctorem ad alia intentum lib. 2. fol. 37. pag. 1. qui eadem distinctionem ponit, dum inquit: *Sicut filio, vel nepoti Regi Franciæ comparatur per se, quod sit de domo regali non factus de domo Franciæ à Rege priuilegiatus aut alio modo, ut nobilitetur per accidens est talis, & est minus dignus eo, qui est naturaliter talis: unde dicitur, quod omnes, quod est per naturam tale, quod id est quod per se tale, est magis tale, quam quod est per accipiendum ab honore, ut eadem passim hæc distinctio apud hanc consultius, cum de hijs legitimis, vel de filiis, vel de nobilitate familiarium res agitur, nõ decedens modo quis dicitur filius legitimus, vno modo ex natura, quia talis natus est, natiuitas enim modo ex natura dicitur 2. Phisicæ & à D. Paulo ad Ephesios 2. cum docet nos omnes natura esse filios carni, altero modo ex priuilegio Principis, quia Princeps naturalium defectum abstulit suo priuilegio, quæ distinctio maximè attenditur in successione ad iura feudalia. Similiter duobus modis auctori dicitur nobilitas, & de corpore nobilitum auctoris Republicæ, vel ciuitatis, vno modo ex natura, quia ex parentibus nobilibus natus est illa, vno modo ex priuilegio, quia ob illius merita in corpore nobilitum Republicæ fuit cooptatus: in hoc sensu dicitur Titianus, & verum dixit, Lateranensibus competere esse canonicos ex natura: quia illi per conuentum feriem à clericis, seu canonice per B. Augustinum, imo per sanctos Apostolicos institutos deriuant, vt deductum, probatum, & definitum fuit coram Summo Pontifice, & per eundem Summum Pontificem, vt lib. 3. col. 2. domum Saluatoriensi bus autem competere esse canonicos ex priuilegio, quia attenda illorum primariæ origines, & institutione, illi neque à canonicis deriuant, neque ab illis institutionem, neque habitum regularium, neque in monasterio canonicorum regularium acceperunt, sed ab initio fuerunt ex conue ex monasterio Illicetano, vel Engobleno sancti Ambrosij, siue ex alijs ordinibus assumptis, & auctoritate, ac priuilegio Apostolicis in canonicos mutati, nec tamen negamus, illos veros esse canonicos, sicut negari non potest esse verè legitimam, quem Princeps suo priuilegio legitimat.*

Septimò inferitur, falsum esse, quod scribit idem autor lib. 5. fol. 29. pag. 2. hanc congregationem fuisse primitus institutam inter congregationes canonicorum regularium, nam longe antequam huius congregationis crant in Italia

in inferu. verum non
lib. 8. fol. 51. pag. 6. Gregorius XII. dedit
nominis scapulare gratiam
lib. 5. fol. 4. pag. 1. lib. 8.
caneatur in Congregati
ardinalibus à Gregorio
mirum scapularum de
appos subeantur ferre
ad inflar caprum
anorum.
tam dixisse eundem
qui dicitur, videretur
pulsam ad illam
tatione cum suo
tandè extimeret, quod
in fine, & lib. 8. fol. 51.
us mutationem nō
eandem mutationem
modi alteratione,
suisdem autoribus
nota hanc efficit, suam
tam esse quædam
pag. 1. fol. 8. pag. 1. lib.
nolum, & Bullam
anc congregatiōe
Scenensis, & in mona
bertullima verba Grego
lacus ordinis erom
nicorum regulari
omnia dicti Pontifici
ngregatio erigitur,
ntre quæ privilegia
ionis in eorum habet.
n esse, quod idem
atque dicitur esse
d sic nouella plura
erba illa Gregorij XII.
mum S. Saluatoris de
nt nouum autem ap
eodem autoris suam
na domo videretur, cum
to in corpore, canonici
instituta demerit
separi debeant, & illa
aria sacre religione, quæ
& canonice tradita
est, a nobis saluare
sua, quæ a nobis regere
primordia.

Facto inferu. abique rationabili causa eundem
S. autoribus lib. 8. fol. 7. pag. 1. & alibi non semel
de ante illi Signum Ticinensi succedere, quod
dicitur, Lateranensibus competere esse canonici
ex natura, suis autem Saluatoriensibus ex pri
uilegio: Vnde etiam inquit hanc tam argutam distinc
tionem natura, & privilegij inuenimus, quam non in
uenimus nec D. Thomas, nec Scotus, nec alij huius li
terarum eximij Doctores. Nam respondetur, hanc
distinctionem in primis reperiri apud ipsum au
torem ad alia intentum lib. 2. fol. 37. pag. 1. qui eā
lib. 2. terminis ponit, dum inquit: Si ut filio, vel
supra Regi Francie competere per se, quod sit de domo
regis, ut verò salu de domo Francie à Rege privile
giis, aut alio modo, ut nobilitate per accidens est tale,
et non in lege, qui est naturaliter talis: vnde
dicitur, quod omne, quod est per naturam tale, quod idē
est quod per se tale, est magis tale, quam quod est per ac
cidens tale. Inuenitur etiam passim hæc distinctio
apud Iurisperitos, cum de illis legitimis, vel de
fidei, vel de nobilitate familiarum res agitur. nā
duobus modis quis dicitur filius legitimus, vno
modo ex natura, quia talis natus est, natiuitas e
ius natura dicitur 2. Phylisic à D. Paulo ad E
phesios 2. cum docet nos omnes natura esse filios
vni altero modo ex privilegijs Principis, quia
Princeps naturalium defectum abstulit suo privile
gio, quæ distinctio maximè attenditur in successio
ne ad iura feudalia. Similiter duobus modis a
liqui dicitur nobilis, & de corpore nobilium a
licuius Republicæ, vel ciuitatis, vno modo ex
natura, quia ex parentibus nobilibus natus est, a
lio modo ex privilegio, quia ob illius merita in
corpore nobilium Republicæ fuit cooptatus: In
hac sensu dicitur Ticinensis, & verum dixit, Late
ranensibus competere esse canonicos ex natura:
quia illi per continuam seriem à clericis, seu ca
nonicis per B. Augustinum, imo per sanctos A
postolos instituti deriuant, vel deductum, proba
tum, & definitum fuit coram Summo Pontifice,
& per eundem Summum Pontificem, vt lib. 3.
dicendum. Saluatoriensibus autem competere
esse canonicos ex privilegio, quia attendit illorum
primaria origines, & institutione, illi neque à ca
nonicis deriuant, neque ab illis institutionem,
neque habitum regularem, neque in monasterio
canonicorum regularium acceperunt, sed ab in
itio fuerunt erant ex monasterio Illicitano, vel
Eugubino sancti Ambrosij, siue ex alijs ordini
bus assumpti, & autoritate, ac privilegio Apo
stolico in canonicos mutati, nec tamen negamus,
illius veros esse canonicos, sicut negari non po
tuit esse vere legitimum, quem Princeps suo pri
uilegio legitimat.

Expone inferu. falsum esse, quod scribit idē
S. autor lib. 5. fol. 29. pag. 2. hanc congregati
onem fuisse primitus institutam inter congrega
tiones canonicorum regularium, nam longe an
teinitium huius congregationis erant in Italia

multæ aliz congregationes sub ius capitibus de
gentes, & conuentus Generales, ac etiam Recto
res Generales habentes, vt supra ostensum fuit.
extra Italiam verò erant præclarissimæ congrega
tiones Colimbricensis S. Crucis, Parisiensis S.
Victoris, item S. Rufi, & S. Laurentij, in Belgio
Aroasiensis, Windesimensis, Nuffensis, in Pale
stina sancti Sepulchri, quæ omnes longe ante an
num 1408. quo tempore cæpit hæc congrega
tio, fuerant institutz.
Scio dicit, te solam comparatione nostræ La
teranensis Congregationis locutum, id enim fa
tis euidenter alijs in locis indicat, vt dum lib. 8.
fol. 12. scribit, primum privilegium datum à Gre
gorio XII. suæ congregationi esse prius primo
privilegio dato ab eodem Gregorio XII. cano
nicis Frigidionarijs, imo quando Frigidionarij
nondum ex ovo eruperant, & eodem lib. fol. 4.
pag. 2. & fol. 21. pag. 2. quod quibuscunque iuri
bus contendamus, siue privilegijs, vel præfati
onibus, vel vetustioribus, siue primarijs insti
tutionibus, siue quacunque antiquitate, etiam ipso
habitu canonico, & claustrali, suæ congregati
onis canonici nostris sint præferendi, iunctis alijs,
quæ habet lib. 2. fol. 46. pag. 1. & lib. 7. fol. 14. 1. &
lib. 8. fol. 40. 1. Verum si sic intelligi cupiebat, nō
debuerat absolute dicere, suam congregationem
primitus institutam inter omnes congregati
ones canonicorum regularium. Quod autem ad
nostros attinet, nobis nunc curæ non est de ma
ioritate, & primatu contendere, sufficit enim no
bis Papalis decisio, qua post longum examen de
cimum est, nos esse de illis antiquis clericis à B. Au
gustino, imo verò à sanctis Apostolis institutis,
idque compertum satis ex pluribus verissimis, &
authenticis documentis. Videtur Constitutio
Pij IV. quæ est in Bullario 95. in ordine inter cō
stitutiones huius Pontificis. probent etiam ipsi
se esse de eisdem clericis antiquis, & non nuper
instituti, & manum damus, ac etiam ex reueren
tia, & amore fraternitatis per omnia cedimus, qui
non de primatu contendimus, sed de iuribus, &
hereditate, ac finibus Patrum nostrorum con
seruandis. Quod autem ait, primum privilegium
datum à Gregorio XII. huic congregationi esse
prius primo privilegio dato ab eodem Pontifice
nostræ congregationi, verum non esse inueniēti,
qui legerint eiusdem Gregorij privilegium an
no 1407. nostris Frigidionarijs concessum, quan
do illi nondum erant instituti.

Quod inferu. falsum esse, quod scribit
lib. 8. fol. 12. 33. 26. 37. 38. & 43. & pro quo
excandescit, nunquā inueniri, præsertim in liti
ris Apostolicis dictos canonicos appellatos cano
nicos S. Saluatoris de Sylua lacus, vel de Bononia,
vel de Venetijs: nam vocari S. Saluatoris de Sylua
lacus, apparet ex duodecim privilegijs Greg. XII.
vocari etiam canonicos S. Saluatoris de Bononia,
præter quod constat ex literis Clemētis VIII. su

VII.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pra citatis, potest etiam ex eodem autore, qui dicit, suos creasse monasterium S. Saluatoris de Bononia in caput & titulum vniuersalem congregationis, & pro confirmatione erectionis supplicauit Martino V. vt videre est lib. 5. fol. 54. demum vocari canonicos S. Saluatoris Venetiarum, fatebit ipse lib. 8. fol. 3. pag. 2. vt satis non intelligam, quid dicere velit, dum sepius de eodem affirmat, & negat.

Non dicitur, nulla probabilitate subnixis, quod scribit lib. 3. fol. 38. pag. 1. & repetit lib. 8. fol. 12. & fol. 28. Hanc congregationem originem trahere ab antiquis canonicis Rhenensibus, & quod de sua congregatione fuerunt Lucius II. Honorius II. Innocentius II. & alij relati inter canonicos antiquae congregationis S. Mariae de Rheno, pro qua re fere vtque ad iniurias decertat lib. 4. fol. 4. & lib. 5. fol. 53. & lib. 8. fol. 17. & 28. & alibi sepius, cum ista congregatio, si personas attendamus, ab Eremitis Ilicetanis, & Ambrosianis traxerit suam originem, si ad autorem, ille fuerit vel venerabilis Stephanus Eremita, vel Gregorius XII. si locum institutionis, ille fuerit non monasterium S. Mariae de Rheno, sed S. Saluatoris de Iliceto, & cum non nisi an. 1248. ad monasterium S. Mariae de Rheno fuerint admissi, decem annis postea quam fuerant instituti, vnde non possunt dicere, se à Rhenanis descendere, nisi dicamus congregationem decem annis postquam ab vno parente nata est, iterum in vntrem alterius matris introire, & de nouo ab illa originem ducere, & nasci, quod etiam si per impossibile fingeremus, adhuc verum non esset, quod tanta constantia & animositate fingit. Primum quia quando isti canonici ad monasteria S. Saluatoris, & S. Mariae de Rheno simul vnita admissi fuerunt, iam nulli amplius erant canonici Rhenani praeter vnum Priorem Franciscum Ghislerium, qui nunquam illis vniri voluit, sed omnimodam administrationem, & iuris dictionem vsque ad mortem sibi retinuit, & illos solum admittit ad diuina officia celebranda in suis Ecclesijs moe Capellanorum, neque vno ante obitum dicti Ghislerij suum plenum effectum est sortita. Secundò quia litera Apostolica expressè fateatur, dictos canonicos sic accedentes alterius fuisse habitus, instituti, & obseruantiae, ab antiquis illis canonicis Rhenanis, & à summo Pontifice admissos ad dicta monasteria, vt tamen proprium habitum, instituta, & obseruantias retinerent, & secundum illa perpetuo ibidem viuerent, adeo quod vetus congregatio cum suis institutis in illorum aduentu penitus interijt, & noua congregatio alterius habitus, instituti, & obseruantiae successit, vnde isti noui canonici non magis dicere possunt se descendere ab antiquis canonicis Rhenanis, quam à Monachis sancti Benedicti, quorum multa monasteria obtinuerunt, vt S. Iohannis Euangelistae Rauennae, S. Da-

nielis & S. Michaelis in agro Patuino, & alia, & qua ratione dicere possunt, canonicos illos Rhenanos esse de illorum congregatione, eandem dicere possunt S. Benedictum, Placidum, Mauritum, & alios monachos ex illis de eadem congregatione.

Sed dicit nos antiquos canonicos Rhenanos vniti sumus. Ergo in illorum naturam transformamus, & nobilitatem, iura, & praerogatiuas sequimur, quia quod vnitur, sequitur naturam eius cui vnitur, sed contra seipsum loquitur, nam quod alteri vnitur, iam supponitur existens, & aliunde originem habere: vnde si ipsi sunt vniti antiquis Rhenanis, iam fateantur, quod aliunde originem traxerunt, secundò falsum est illud, quod alteri vnitur, sequi naturam illius, & conditiones, & illo inferius esse, neque iura ab eo allegata id docent, sed oppositum, nam glossa in cap. Et temporis 16. quaest. 1. varios modos vnitionis distinguit, & docet, aliquando ita vniri Ecclesiam, vt ambae retineant sua iura, titulos, & praerogatiuas, & tunc quod vnitur, non transiit naturam alterius, nec illius conditionem sequitur, nec est inferius illo, contradicit etiam hic autor lib. 1. qui lib. 8. fol. 52. pag. 2. dicit, suos Ambrosianos vnitos fuisse antiquis Rhenanis, vt illis praerogatiuas, quomodo igitur suam naturam secuti sunt, & illis inferiores fuerunt? Tertio falsum est, canonicos Ambrosianos antiquis Rhenanis fuisse vnitos, vt dictum est, nisi fortassis in sepulchro vniti quando isti successerunt, iam illi omnes exstiterant.

Dicit secundò: nos inserti sumus antiquis canonicis Rhenanis, ergo iure gloriari possunt de illorum antiquitate, & nos ab illis originem ducere. Respondet constare, non fuisse insertos, quia illi non existebant, nisi in sepulchro, & quod alteri inseritur ab alio originem trahit, vt notum est, & non gloriatur de radice, sed rana de illo quia trahit radicem, & truncum in suam naturam, non autem trahitur in naturam radicis, & trunci, alioqui superflue arborescerent, vt ex malis fierent bonae, si quod insensum, naturam arboris sequeretur, fateor aliam esse rationem in institutione spirituali, maxime per quam Christo per fidem, & gratiam inferuntur et naturalibus oleastris exciti, & contra naturam bonam oliuam insiti Christo. Sed Paulus ipse docet, hoc contra naturam institutionis materialis esse. Quare metaphora ista institutionis plantae quae obest, quam proficit.

Dicit tertio: nos successimus antiquis canonicis Rhenanis. Ergo omnia illorum praerogatiua, & iura in nos transfusimus. Respondet per hoc non probari quod ipsi sint de illis antiquis canonicis Rhenanis, vel ab eis originem ducant, nam pari passu dicere possemus, nos à monachis Sancti Benedicti originem ducere, quia multa illorum monasteria tenemus, quorum omnia & singula

monasteria, & privilegia autoritate Apostolica ad nos successerunt, & vnus Princeps alteri in Regnum, vel Imperio, vel scudo succedens, omnia illorum iura, & privilegia, & praerogatiuas acquirat, & non transferat, & tamen non est necesse, illum trahere originem ab illo, cui in principatu succedit.

Dicit quarto: omnia antiqua iura, & statuta antiquorum Rhenanos in nobis sunt reformata. Respondet primò ex literis Apostolicis expressè, falsum id esse, & potius omnia antiqua iura, mores, & obseruantias per istos novos canonicos Ambrosianos, siue Ilicetanos fuisse abrogatas, nam isti noui illis antiquis calege successerunt, vt cum essent diuersi habitus, instituta, & obseruantiae ab illis antiquis, nihilominus obseruantias antiquas instituit, isti suum habitum, instituta, & obseruantias retinuerunt, & cum illis, & secundum illa in dictis monasterijs viuerent.

Dicit quinto: reformatio speciem non mutat, & hoc, ne clerici, vel monachi. Nos monasteria Rhenanum, & sancti Saluatoris reformati sunt. Ergo sumus de illis antiquis canonicis Rhenanis. Respondet falsum esse, quod reformatio speciem non mutat, neque hoc dicere illi verum, nam aliquando reformatur collegium, quod erat relaxatum, reducendo illud ad pristinum statum, & tunc reformatio non mutat speciem, quando reformatur collegium cum institutione status, vt cum Eremitae Ilicetani facti sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc reformatio mutat speciem: aliquando verò reformatur Ecclesia, seu monasterium, & non collegium, & tunc reformatio mutat speciem, vt dicitur in allegatis, & docet quotidiana experientia, quare cum illi canonici reformauerint non antiquum collegium Rhenanum, quod erat extitum, sed solum illius monasteria, potius collationem esse, illis alterius speciei fuisse.

Secundò infertur, nullatenus verum esse, quod dicitur libro 8. fol. 8. pag. 2. de hac illius congregatione locum D. Antoninum in secunda parte Historiae titulo decimo quinto cap. vigesimo tertio §. secundo cum dicit: Nam canonice reformati, qui dicitur principium habuisse ab Augustino, & tunc dicitur, & regula sua relaxati erant, & deinceps reformati à Domino mediantibus duobus canonicis reformati, & vna praesertim: Nam D. Antoninus non dicit, quod ij duo viri reformauerunt, ordinem canonicum sub binas congregationes, vt suam comprehenderent, quemadmodum dicitur in libro folio tertio, sed dicitur, quoniam fuerint canonici per istos duos viros reformati, addens: Et iam dicitur per istos in fratribus, & monasterijs in reformati per istos in fratribus, & primus horum locum dicitur esse prope Lucam, & dicitur Frisnaria vnde & congregatio illa, quae sub vno capite gubernatur, diuisa

ro Patavino, & alii
ant, canonici illi
congregatione, co-
medicatum, Placidius
nos existere de eadem
anonicis Rhenanis
rum naturam trans-
& præcipientis fo-
sequitur naturam
cipium loquitur: nam
ponitur existens & i-
vnde si ipsi fuerint
tentur, quod aliquid
d falsum est illud, quod
m illius, & conditio-
que iura ab eo allega-
m, nam glossa in cap.
& secundum illam in dictis monasterijs viverent.
Dicit quintus reformatio speciem non mutat
cap. Relatum, ne clericis, vel monachi. Nos mo-
nasterium Rhenanum, & sancti Saluatoris refor-
mationis. Ergo sumus de illis antiquis canonicis
Rhenanis. Respondens falsum esse, quod refor-
matio speciem non mutat, neque hoc dicere illi
statutum aliquando reformatur collegium,
quod erat relaxatum, reducendo illud ad prilli-
quum statum, & tunc reformatio non mutat spe-
ciem: aliquando reformatur collegium cum im-
mutatione status, ut cum Eremitæ Ilicetani facti
sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc
reformatio mutat speciem: aliquando verò re-
formatur Ecclesia, seu monasterium, & non col-
legium, & tunc reformatio mutat speciem, ut di-
citur in allegatis, & docet quotidiana experi-
entia, quare cum illi canonici reformaverint non
requirunt collegium Rhenanum, quod erat ex-
tinctum, sed solum illius monasteria, potius cõ-
cludendum esset, illos alterius speciei fuisse.

ita, & privilegia autoritate Apostolica ad nos
suorum translati, & unus Princeps alteri in Re-
gno, vel Imperio, vel feudo succedens, omnia il-
lud iura, & privilegia, & præcipientias acquirat,
& non servaverit, & tamen non est necesse, illum
trahere originem ab illo, cui in principiæ fuc-
cedit.
Dicit quartus: omnia antiqua iura, & statuta
antiquorum Rhenanorum in nobis sunt refor-
mata. Respondens primò ex literis Apostolicis
correspondere, falsum id esse, & potius omnia antiqua
iustitiam, mores, & observantias per istos novos
canonicos Ambrosianos, siue Ilicetanos fuisse
abrogata, nam illi novi illis antiquis ea lege suc-
cesserunt, ut cum essent diversi habitus, institu-
tis, & observantia ab illis antiquis, nihilominus
essentibus antiquis institutis, isti suum habitum,
instituta, & observantias retinerent, & cum illis,
& secundum illam in dictis monasterijs viverent.
Dicit quintus reformatio speciem non mutat
cap. Relatum, ne clericis, vel monachi. Nos mo-
nasterium Rhenanum, & sancti Saluatoris refor-
mationis. Ergo sumus de illis antiquis canonicis
Rhenanis. Respondens falsum esse, quod refor-
matio speciem non mutat, neque hoc dicere illi
statutum aliquando reformatur collegium,
quod erat relaxatum, reducendo illud ad prilli-
quum statum, & tunc reformatio non mutat spe-
ciem: aliquando reformatur collegium cum im-
mutatione status, ut cum Eremitæ Ilicetani facti
sunt canonici, & similiter Ambrosiani, & tunc
reformatio mutat speciem: aliquando verò re-
formatur Ecclesia, seu monasterium, & non col-
legium, & tunc reformatio mutat speciem, ut di-
citur in allegatis, & docet quotidiana experi-
entia, quare cum illi canonici reformaverint non
requirunt collegium Rhenanum, quod erat ex-
tinctum, sed solum illius monasteria, potius cõ-
cludendum esset, illos alterius speciei fuisse.

at Frisonaria, & ad beatam vitam Fijulanam possidet.
& postea de hac nova congreg. canonicorum regu-
larium S. Saluatoris de Bononia subdit: *Et possi-
bus alijs quidam religiosi ordinis eremitarum segregan-
tes se ab ipso ordine, ut restituerent vivere, &c.* Ecce
tibi, isti non sunt de illis primis à duobus viris sci-
entia, & vita præclaris reformatis, quos D. Anto-
ninus dicit à D. Augustino principium habuisse,
sed alterius instituti nuper inveni.
11. **I**nfertur, siue causa eundem autorem non-
nullis Historicis, & autoribus succedere
toto lib. 2. & supra lib. 2. fol. 54. & lib. 4. fol.
2. & lib. 7. fol. 7. & toto illo volumine, cuius hic
est præcipuus scopus, & finis, quod negent hanc
suam congregat. originem ducere ab antiquis cano-
nicis Lateranensibus, à S. Augustino, imò à
SS. Apostolis institutis, sicut de nostris affirmat;
ex quibus Doctoribus præter nostros Ticinen-
sem, & Sirenium, nominat Volaterranum, Syl-
velstrum Maurolicum, Hieronymum Platū, Hier-
onymum Sorbum, Thomam Bzouium, potuif-
set addere Emanuelem Rodericū tomo I. Quæ-
stionum regularium q. 3. art. cum è contra, ut
inquit, ipsi verè dicere possint, se descendere ab
antiquis canonicis Lateranensibus, & illis iun-
ctos, sicut & nostri: & quæ ratione Sixtus IV. di-
xit, nostros Frigidionarios descendisse ab anti-
quis canonicis Lateranen. & ab Apostolis, eadem
id ipsum de sua congreg. dicere debuisset: & quod
ipsi per continuatum tramitem descenderunt à
canonicis à D. Augustino institutis. Nam est hæc
omnia illo scilicet verificare quàm maximè opta-
remus, quæ nihil nobis obessent, sicut non ob-
est, quod sint in Gallijs, Hispanijs, Belgio, & A-
lemania complura collegia canonicorum regu-
larium, quos censemus, & pro comperto habemus
esse de antiquis canonicis à D. Augustino,
vel etiam ab Apostolis institutis: multum verò
prodesse ad amputanda iurgia, & occasiones
altercandi de primatu cum admiratione, ac etiã
scandalorum, qui nostras nugationes legunt,
tamen timeo, hunc autorem, suos canonicos esse
de antiquis clericis, vel Lateranensibus, vel à B.
Augustino, & à sanctis Apostolis institutos, non-
nisi cum magno labore posse probare, propter
duo, quorum alterum est, quia notum est Ippis,
& consoribus, illos, non ex antiquis canonicis de-
scendere, sed ex eremitis in domibus eremitarū
autoritate Apostolica canonicos creatos. nam si
Pontifex modo vnum, vel plura monachorum
Benedictinensium monasteria, aut etiam Capu-
cinorum, in canonicos erigere vellet, & illos mo-
nachos canonicos creare, nunquid non essent
vere canonici? & tamen risum faceret, qui con-
tenderet illos esse de canonicis antiquis Latera-
nen. siue à D. Augustino, siue ab Apostolis insti-
tutis. Secundo quia ad probandam identitatem
saltem specificam, requiritur identitas habitus
substantialis, siue essentialis, ut notum est, & sup-

X.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ponitur pro comperto ex ijs, quæ communiter tradunt scribentes post Glossam in Clementina de Electione, in verbo habitus. Veram istorum canonicorum habitus etiam substantialis aliqua ex parte videtur diuersus ab habitu antiquorum canonicorum Lateranensium à D. Augustino, & à SS. Apostolis institutorum, quod ostenditur. nã antiquorum canonicorum Lateranensium substantialis habitus est sola tunica lineæ, quam sub cappa deferunt, vt Io. Andreas in dicta Glossa communiter receptus tradit, & Benedictus XII. in Bulla Generalis reformationis canonicorum regularium in cap. de forma habitus, & idem autor fatetur. Verum isti canonici præter tunicam lineam habent pro habitu substantiali scapulare laneum cucullatum, quod sapit naturam habitus monasticæ, & non clericalis. nam quod dictum scapulare sit illorum habitus substantialis, fatetur idem autor lib. 3. fol. 21 pag. 1. maxime sine cuculla, hæc enim illius sunt verba: *Neque canonicus scapulare illud, quod neque accidit canonicis, sed substantialis est &c.* & lib. 5. fol. 48. pag. 2. vbi ait, quod habitus professionis est habitus substantia, & essentia ordinis, iunctis ijs, quæ scribit lib. 6. fol. 18. pag. 2. & fol. vigesimo 2. & fol. trigesimo secundo 2. vbi dicit, scapulare esse habitum professionis, in quo canonici illius congreg. profitentur, qui idcirco non datur Nouitijs, & ita etiam habetur in constitutionibus dictæ congreg. tum antiquis, tum etiam modernis Romæ editis 1612. cap. 19. quod est de professione. Deinde fatetur idem autor lib. 4. fol. 53. pag. 2. illa verba Bullæ Martini V. per quam canonicis dictæ congregationis admissit ad Ecclesiam S. Saluatoris Bononiensis, retento illorum habitu, licet illi essent diuersi habitus, instituti, & obseruantia ab antiquis canonicis dictæ Ecclesiæ, de habitu essentiali esse intelligenda: illi autem canonici Ambrosiani nō erant differentes ab antiquis Rhenanis in habitu, qui est tunica lineæ, sed quoad scapulare. Ergo illud est habitus essentialis. nam cappa exterior siue esset eadem, siue diuersa, in vtriusque accidentaliter erat habitus, non essentialis. imo scapulare multo magis videtur habitus substantialis canonicorum dictæ congreg. quàm Rochettum: quia illi Rochettum concedunt etiam Conuersis, ex illorum constitutionibus cap. 8. de Vestibus, quibus tamen non concedunt scapulare, & tandem illud est habitus internus, vt idem autor concedit lib. quinto fol. quadragesimo secundo 2. & quinquagesimo secundo 2. habitus autem internus, idem est, quod habitus substantialis.

XI. **Q**uod autem cuiusmodi scapulare sit habitus monasticus, fatetur ipse lib. 3. fol. 17. per totum, & fol. 18. pag. 2. & fol. 22. pag. 2. & quod rem vrget lib. 3. fol. 21. pag. 2. vbi scribit, scapulare suorum canonicorum illud idem esse, de quo sub nomine cucullæ loquitur Concilium Aquigrani cap. 12. hæc namque illius sunt verba: *Ita illi,*

qui Ludouico Pio Imperatore in Concilio Aquigrani de scapulari vsu sunt, sicut & nos viximus, illi cuculli, quos à Iulio II. & Calisto III. ad hæreticos scapulari, quos non contrarius esse habitus canonicis, vti Canonice regulares D. Augustini decreti sumus. Porro scapulare illud, de quo Concilium Aquigrani ibi loquitur, esse cucullam monasticam, quæ monachis est habitus, quamque Concilium ibid. & text. in cap. Mandamus 19. q. 3. canonicis regularibus interdicit, res est tam certa, vt nulla probatione indigeat. Quare licet Papa potuerit nouos canonicos instituire, & veros canonicos decernere, nihilominus scapulare illis præscribere, quod illorum habitus esset essentialis, quæ non negamus, nec negari possunt, addo etiam decernere illos esse veros canonicos ordinis S. Augustini, & pro talibus habendos. dubium nihilominus remanet, an illi canonici cum illo habitu sic repper instituti sint verè de illis à B. Augustino institutis, & pars negatiua apparet verior: quia verò D. Augustini nō est corpus naturale, sed mysticum, cui sine sui immutatione nota species canonicorum per autoritatem Apostolicam addi potest quid enim prohibet sicut in corpore vnus Republicæ ad veteres familias nouæ addi possunt, quæ ex privilegio sunt verè de corpore Reipublicæ, & tamen non sunt de illis antiquæ familie Reipublicæ, quid enim vetat?

Nec videtur sufficere, quod ait, scapulare non esse habitum professionis, sed signum habitus professionis, vel signum professionis. non enim Doctores alia ratione asserunt, habitum esse de essentia religionis, nisi quia est signum externum professionis internæ, vt notat D. Thom. 1. 2. q. 187. art. 8. nec etiam sufficit, quod alibi ait, scapulare cucullatum, & el cum cuculla lineæ esse habitum monasticum, exterum sine cuculla, vel cu cuculla stricta, & reformata esse habitum canonicalem. prind quia scapulare, quod Gregorius XII. & etiam Constitutiones recens editæ præscribunt, est cucullatum, & forma à Pontifice præscripta attendenda est, quæ etiam omnino non potest. secundo quod cappucium sit magis, vò minus strictum, non variat speciem cucullæ monasticæ, & demum attendendum est, non quilibet auctoritate priuata faciant, sed quid ex præscripto legis fieri debeat.

Multò minus verum est, quod idem autor, ante illum Io. Baptistæ Signis lib. 1. cap. Per multas paginas comminiscitur, scapulare dictæ congregationis esse antiquum habitum claustralium defertim Alexandrinis à D. Marco institutis, & à canonicis congregationis D. Marci de Mantua, & à Frigidianis, qui postea illud paulatim commutauerunt, vel abiecerunt, nisi forsàn æquiuocatio lateat in nomine scapulari, vt sub hoc nomine comprehendatur omnia regumenta scapularium, cuiusmodi sunt almutia,

quæ vocantur fortaturas, siue varotas, & cappucios, quæ à nonnullis super rochetto in choro deferuntur, de quibus in Constitutionibus Benedicti XII. in cap. de Forma habitus, hoc enim pacto concedimus, esse habitum canonicorum antiquorum, & modernorum, quo omnes passim etiam nunc vtiuntur. At loquendo de scapulari, quod est halla lineæ cum cucullo, quale & modernis, & multi ex mendicantibus deferunt, nego illud fuisse habitum antiquorum canonicorum. & quod non fuerit habitus canonicorum Alexandrinorum, patet ex Cassiano lib. 1. de Institutis canonicorum cap. 7. illorum enim scapularia erant maiores, quas nunc nos dicimus almutias, quæ sunt habitus canonicis D. Marci de Mantua essentialis scapulare nō deferret, quidquid somniamus. Manuphridus, patet ex illorum constitutionibus in cap. de Habitu illorum enim scapularia erant cum lancea, tum pellicea. non ergo erant habitus, nisi illa canonicorum. huius congregationis fuit crans pellicæ, & cappucia, quæ nunc in per huiusmodi, & brachia à canonicis tum regularibus, tum secularibus defertur solent, qualia scapularia Canonici nostræ congreg. defertunt Lucæ in monasterio S. Frigidiani, iuxta antiqua loca, quæ sunt dicitur, multò minus verum est, quod dicitur Frigidianis cuiusmodi scapularia, siue nigrescere alic. vniquam viderent, sed sunt impostore de frigido cerebro haulte, quas libro sequenti solida ratione, & demonstratione rejiciemus. illud autem multò magis mirandum, hunc autorem ad profundum quod canonicis D. Marci quæ quæque essent, ordinis D. Augustini non erant, gellurone super rochettis scapularia, & legere Io. Andream in Clementina 1. in verbo Habitum de electione, qui neque ibi, neque in toto libro Clementinarum de illis canonicis vel vniquam verbum habet.

Inter, ex illi admodum fundameto substantialium videri, quod idem autor ait, Allegationis in causa præcedentis inter canonicos Lateranensium, & monachos Cassinenses pro videri Lateranensibus productas, æque minime pro Canonicis S. Saluatoris, & eisdem canonicis dictæ congregationis S. Saluatoris Bononiensis, quæ comprehensio fuisse in eadem causa, & intentionem à Pio IV. ad fauorem Lateranensium latam, æque pro suis facere, in qua re probulato secundo libro insitit, & lib. 2. fol. 10. pag. 2. nam licet, saluo vinculo charitatis, & amicitie cum RR. Monachis, hoc maxime verum esse appareat, tamen certum est canonicos dictæ congregationis in eadem causa ne per somniamus, & participes fuisse. vnde illud in auctoritate quædam potest, quod Iuriconsultus ait, si eam fuerint partes. ff. pro socio. leoniam esse locum, qua quis prædæ, & lucri, non autem laboris, & dispendiorum locum esse cupit. Et

in Concilio Aquitano
venerunt, ubi tractati,
et reuocati scapulari, quod
canonice, rei Canonice
sunt. Porro scapulari
Acquisgranensi libi loquor
cam, que monachum
necesse habet. & tunc in
monachis regularibus
est, vt nulla prohibitione
poterit nosos cano-
nicos decernere de
his prescribere, quod
vitalis, que non nega-
do etiam decernere
ordinis S. Augustini
dubium nihilominus
cum illo habitu sic
habitu S. Augustini in-
daret verior: quia ordo
naturalis, sed mysticus
noua species canonice
possessionis addi potest
in corpore vniuersi
nas noue addi potest
de corpore Romani
de illis antiqui famu-
retat?
quod ait, scapulare
is, sed signum habitus
professionis. non enim
erunt, habitum esse de-
ia est signum exten-
notat D. Thom. 2. 2. q.
ait, quod alibi ait, si
um cuculla lara esse
erum sine cuculla, vnde
ata esse habitum cano-
nolare, quod Gregorius
ones recent esse pro-
a, & forma 2. Partem
si, que etiam ordinem
ppicium sit magis, vel
at speciem cuculle in-
dendum est, non quod
faciant, sed quod ex
est, quod idem autor
bista Sigericus lib. 1. cap.
aminiscuntur, scapulari
se antiquum habitum
itum etiam 2. Canonice
Alexandrinis 2. D. Marco
congregationis D. Me-
tionarij, qui postea illud
no, vel abiecerat, nisi
at in nomine scapulari,
prehenduntur comita-
vniuersi modi sunt ablati.

quas vocant forcaturas, siue varotas, & cap-
sua, que à nonnullis super rochetto in choro
defertur, de quibus in Constitutionibus Be-
nediti XII in cap. de Forma habitus, hoc enim
pacto concedimus, esse habitum canonicorum
antiquorum, & modernorum, quo omnes passim
vtuntur. At loquendo de scapulari,
quod est hasta lancea cum cucullo, quale & mo-
dum est multi ex mendicantibus acceperunt, nego-
tium fuisse habitum antiquorum canonicorum.
de quod non fuerit habitus canonicorum Alex-
andrinorum, patet ex Cassiano lib. 1. de Institutis
monasticum cap. 7. illorum enim scapularia
erat maior, quas nunc nos dicimus almuti-
as, quod etiam canonici D. Marci de Mantua e-
ssent, quod scapulari non deferrent, quidquid som-
niam Mampbridus, patet ex illorum constitutio-
nibus in cap. de Habitu illorum enim scapularia
erant cum lancea, tum pellica. non ergo erant ha-
bita, ut sunt illa canonicorum huius congrega-
tionis, sed erant pelles, & cappucia, quas nunc su-
per humeros, & brachia à canonicis tum regula-
ribus, tum secularibus deferri solent, qualia sca-
pularia Canonici nostre congregat. deferunt Lu-
cean monasterio S. Frigidiani, iuxta antiqua lo-
co sancto adueniunt, multò minus verum est, quod
quidam Frigidianarum quosdam scapularia, siue ni-
gulae siue alba, vt quatuor tulerint, sed sunt impo-
sibile de frigido cerebro haurire, quas libro se-
quenti solida ratione, & demonstratione reijci-
mus. illud autem multò magis mirandum, hunc
autem ad probandum quod canonici D. Mar-
ci, qui quicunque essent, ordinis D. Augustini
non erant, gellarent super rochetis scapularia,
allegare Andream in Clementina 1. in verbo
Habitus de electione, qui neque ibi, neq; in to-
to libro Clementinarum de illis canonicis vel vi-
uere vnum habet.

INterit, exili admodum fundameto sub-
stantiam videri, quod idem autor ait, Alle-
gationis in causa precedentis inter ca no-
tatione Lateranenses, & monachos Cassinenses
pro eisdem Lateranensibus productas, que mi-
nistrare pro Canonico S. Saluatoris, & eisdem ca-
nonicis dicta congregationis S. Saluatoris Bo-
noniensi aripe comprehensos fuisse in eadem
causa, & sententiam à Pio IV. ad fauorem Late-
ranensium latam, que pro suis facere, in qua re
probato doto secundo libro insitit. & lib. 3. fol.
89. pag. 2. nam licet, saluo vinculo charitatis, & a-
micitie cum RR. Monachis, hoc maxime verum
esse oportet, tamen certum est canonicos di-
ctæ congregationis in eadem causa ne per som-
niam quidem nominatos, sed neque laborum,
vel effectum participes fuisse, vnde illud in au-
torem quadrare posset, quod Iulianus ait
in lib. 1. non fuerit partes ff. pro socio. leoniam
esse locutionem, qua quis prædæ, & lucra non au-
tem laboris & dispendiorum locus esse cupit. Et

quoniam maxime defudet tum in propugna-
culo Ticinensis tum in Allegationibus per no-
stros, Cremonæ editis transcribendis, & ad fauo-
rem suorum iurium aptandis, tamen timeo val-
de, ne à seopo aberret. nam totus status contro-
uerse ad duo capita, seu dubia tandem redactus
est, nimirum, an nos essemus de antiquis clericis
à D. Augustino, vel SS. Apostolis instituti: & an
supposito, quod de illis verè essemus, vt clericis
per essentiam ius præcedendi monachos com-
peteret, qui non per essentiam, sed ex accidenti,
siue ex dispensatione sunt clerici, quare vt iura
pro nobis allegata, & sententia pronobis lata suis
prodesse possit, probandum erit, quod sui sint de
veris, & antiquis clericis à D. Augustino, & à SS.
Apostolis instituti, ad quod probandum non
sufficit aliorum dignitatem imminuere, vel alio-
rum iuribus detrudere. nam per hoc, quod domi-
nici demolimus, & deprimimus, nostram non
erigimus, nec subleuamus.

CAPVT QVINQVAGESI-
MVM QVARTVM.
*De quibusdam alijs Congrega-
tionibus Italicis Canonicorū
Regularium.*

Raxer congregationes nume-
ratas fuerunt, & sunt etiam in
Italia: nonnullæ, licet nu-
mero familiarum multò mi-
nores, vt quæ duo, vel tria mo-
nasteria ad summum non ex-
cedant. Hæ fuerunt congrega-
tio Scholarum apud Bononiam, S. Iacobi Cel-
sæ Volanzæ in Episcopatu Comaslij in Roman-
diola, & nunc sunt congregatio S. Spiritus Ven-
etiæ, & S. Petri de Monte Corbulo in He-
truria.
Congregatio Scholarum fuit instituta apud
Bononiã ante annum 1200. à nonnullis Schola-
ribus Bononiæ causa studij commorantibus, de
qua Iacobus de Vitrico S. R. E. Cardinali Epil-
copus Tusculanus in sua historia Occidentali
cap. 27. hæc scribit: *Est alia Regularium canonicorū
Deo grata, & hominibus gratiosa congregatio extra ci-
uitatem Bononiæ, non longe ab ea in castris a tertio regni
militantium, & eidem sub vniuersa materia obedientia in
seruore spiritus, & mentis excessu tam deuotè, quam
humiliter se presentium, hi siquidem adeo expediti post
Dominum currunt, & nudi nulli sequuntur quod om-
nem exteriorum curam, & temporalium possessionem
à se penitus reiecerunt, omnia transitoria tangunt
stercosa repugnantes, vt Christum luciferauunt. Sapien-
ter enim pensantes, & prudenter attendentes, quod ius-
ticiæ diu malitia sua, in tantum de crastino non cogi-
tant, quod elemosinas aliquas à fidelibus non reci-
piant,*